

JÁNOSI ZOLTÁN

Laudáció Törőcsik Mari életművéről*

A Szödemeteren világra érkezett Kölcsey Ferencet a magyar nemzet széthullását megakadályozni akaró, kultúráját megőrizni és kibontakoztatni szándékozó, belső örökségére és Európára egyszerre tekintő angyalok indították el, és vezérelték sorának ívében. A tőle csaknem másfél évszázaddal később, a Heves megyei Pélyen a fényt megpillantó Törőcsik Marit körbefogó törekeny angyalok is hasonló irányokat mutattak a művész életútján. A nagyvárosok, a főváros háta mögötti porból a magyar művészetbe, a kulturális és részben a társadalmi élet legnagyobb magaslataira emelkedve, magyarul magyar örökségen, de a nemzetet körülfogó európai és egyetemes horizontok legjobb értékeire is figyelve, a Kelemen Lászlótól csaknem a semmiből feltámasztott, a szétvert, de önmagára találni akaró ország szellemi fókuszába emelt és máig ugyanezt a küldetést járó színművészetben át szólalni meg: magyarul. Magyar és egyetemes emberi szerepek sokaságán át, egy gondolkodó, önmagára és önvédelmi reflexeire jobban figyelő, érzékenyebb, tisztább és jobb Magyarorszáért. S e haza kultúrájának erősebb elismertetéséért Európa és a világ előtt.

Tisztelt ünneplők, a magyar kultúra elkötelezettjei, alakítói!

A magyarországi kultúrában nem egyszer teremtdődött már olyan helyzet, amikor egy nagy személyiségében sűrítetten, szinte jelképszerűen fogalmazódtak meg az ország legnagyobb értékei, legméltóbb tudása, legtisztább jövőképe, legméltóbb akarata, vagy a történelem fölé emelkedő fénye. Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Szent-györgyi Albert, Radnóti Miklós, Bartók Béla életműve példázatosan üzen erről. Ilyen varázslatos vonásokat visel magán Törőcsik Mari művészi és emberi pályája is. *A Körhintán* forgó időben, jóval több mint száz filmben, megszámlálhatatlan színházi alakításban megformált szerepei, a teljes magyar világ s a legkülönbözőbb társadalmi rétegek legjobb üzeneteiként áramlanak föl ma is, tíz-húsz-ötven s még több év távolságaiból is, és felejtethetetlenül rajzolódna rá a válságokból kilábalni akaró, mindig a legszebb esélyekre figyelő kulturális emlékezetünkre. Pataki Maritól Nemeček Ernő anyjától, Géczy Juliannától Drahos Veráig, Varga Borbálától Bella kisasszonyig, Édes Annától Tavaszmezei Pannáig; és a világirodalmi szerepekben: Elektrát, Júliát, Cordeliát, Solveiget, Ursulát s más nőalakokat formálva Szophoklész, Shakespeare, Ibsen, García

* Elhangzott Szatmárcsekén, 2015. január 18-án a Magyar Kultúra Napján. Az idén Törőcsik Marinak, a Nemzet Színésznőjének adományozták a Kölcsey Társaság emléklapoktétjét.

Márquez s mások alkotásaiban a magyarul beszélő legtisztább értéktudatot fogalmazzák meg. Olyanokat, amelyekre a legszélesebb világ is több évtizede felfigyelt már. S díjak páratlan sorával fejezte ki elismerését, közöttük Chicagóban, Karlovy Varyban, Cannesban, Taorminában, Salernóban a legjobb női alakítás díjaival. Az itthoni elismerések, közöttük a legkiemelkedőbbek: a Balázs Béla-díj, a Kossuth-díj, a Magyar Művészetért-díj, a Hazám-díj, a Prima-Primissima díj, a Nemzet Színésze, a Nemzet Művésze kitüntetések és a többiek mellé a Kölcsey Társaság most azért helyezi oda – e kicsi, de Kölcsey Ferenc által is látogatott templomban, szemben éppen a Kölcsey család címerével – a maga kitüntetését, a Kölcsey-plakettet, mert a Kölcsey-eszmék és elvek legigazabb fényeit látja csillogni Töröcsik Mari művészi küldetésén.

Tisztelettel nyújtom át a Kölcsey Ferenc nevét és arcát viselő, Melocco Miklós által készített plakettet Töröcsik Mari színművésznek.

Tartsák közöttünk még sokáig angyalai, Isten segítse életének útján.

Töröcsik Mari színművésznő